

Jihočeský kraj

Povodně z hlediska vodního zákona Povinnosti povodňových orgánů

**Školení povodňových orgánů obcí
25. 4. 2023**

Hana Zahradníková, KÚ - OZZL

Povodeň ↔ běžný stav ↔ sucho

Povodně byly, jsou a budou

Největší povodně v některých hlásných profilech v Jihočeském kraji

Hlásný profil	Začátek pozorování	Současná Q ₁₀₀ [m ³ /s]	Rok/měsíc						
			Q [m ³ /s]						
Vltava - Č. Budějovice	1875	908	2002/08	1890/09	1888/09	1954/07	1925/08	2013/06	1897/08
			1310	810	706	650	630	628	502
Lužnice - Bechyně	1879	577	2002/08	2013/06	2006/03	1890/09	1893/02	1900/04	1896/05
			666	561	460	439	429	400	378
Otava - Písek	1887	837	2002/08	1954/07	1890/09	1894/10	1896/05	1899/09	2013/06
			1180	800	750	600	560	560	548

19. století

20. století

21. století

Zdroje informací: Koncepce protipovodňové ochrany na území Jihočeského kraje, 2007

Povodňové zprávy Povodí Vltavy <https://www.pvl.cz/hydrologicke-informace/dokumentace-a-vyhodnoceni-povodni>

Evidenční listy HPPS <http://hydro.chmi.cz/hpps/> ⇒ Evidence hlásných profilů

České Budějovice 2002

Bechyně 2013

Písek 2002

Legislativa a pomůcky k povodním

- **Vodní zákon - č. 254/2001 Sb.**
zejména Hlava IX – Ochrana před povodněmi (§ 63 až § 87)
+ Hlava XII Správní delikty (ČIŽP nebo ORP)
+ § 126a výkon přenesené působnosti
- **Metodický pokyn** odboru ochrany vod MŽP k zabezpečení hlásné a předpovědní povodňové služby - Věstník MŽP 12/2011
http://www.dppcr.cz/prilohy/pravo/Metodicky_pokyn_HPPS_2011.pdf
- **Odborné pokyny** pro provádění hlásné povodňové služby – verze 12/2012 <https://hydro.chmi.cz/hpps/doc>
- **TNV 75 2931 Povodňové plány** (červen 2006)
http://eagri.cz/public/web/file/104416/TNV_75_2931.pdf www.povis.cz
- **ČHMÚ – Hlásná předpovědní a povodňová služba**
Nové stránky <https://hydro.chmi.cz/hpps/doc>
(+ odkaz taky na staré stránky HPPS)

Vodní zákon – Hlava IX

Ochrana před povodněmi: § 63 - § 87

Co obsahuje

- Co je povodeň
- Povodňová opatření – přípravná, při nebezpečí povodně, za povodně a po povodni
- Záplavová území a aktivní zóny záplavových území
- Území určená k řízeným rozlivům povodní
- Stupně povodňové aktivity
- Povodňové plány, povodňové prohlídky
- Předpovědní a hlásná povodňová služba; hlídková služba
- Povodňové záchranné a zabezpečovací práce
- Povodňové orgány, ostatní účastníci ochrany před povodněmi
- Financování opatření na ochranu před povodněmi

Povodeň: § 64 VZ

- přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod
- voda zaplavuje území mimo koryto vodního toku a může způsobit škody
- voda škodí tím, že z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo její odtok je nedostatečný,
- dochází k zaplavení území při soustředěném odtoku srážkových vod
- přirozená povodeň = způsobená přírodními jevy (tání, déšť, chod ledů)
- zvláštní povodeň = způsobená poruchou vodního díla, může vést až k jeho havárii nebo povodeň způsobená nouzovým řešením kritické situace na vodním díle
- nebezpečí povodně
 - dosažení stanoveného limitu
 - déletrvající srážky, prognóza nebezpečí srážek, tání, chodu ledů
 - mimořádná situace na vodním díle

Povodeň: § 64 VZ

konec

Začátek a konec povodně

Navázáno na stupně povodňové aktivity v § 70 VZ

1. SPA nastává a zaniká (stupeň povodňové aktivity)

Začátek povodně: vyhlášení 2. nebo 3. SPA

Konec povodně: odvolání 2. SPA

Kde se najdou směrodatné limity SPA? V povodňovém plánu

1. SPA – bdělost

2. SPA – pohotovost

3. SPA – ohrožení

3. SPA – extrémní povodeň – uváděno v rámci HPPS

Kategorie hlásných profilů

- **A** (celostátní),
- **B** (regionální – krajské),
- **C** (místní).

Povodňová opatření: § 65 VZ

1. přípravná opatření – před povodní
2. opatření prováděná při nebezpečí povodně, za povodně
3. opatření prováděná po povodni

PŘÍPRAVNÁ OPATŘENÍ

- záplavová území (stanoví VDPÚ), vyhláška 79/2018 Sb.
- vymezení SPA,
- povodňové plány,
- povodňové prohlídky,
- příprava předpovědní a hlásné povodňové služby,
- organizační a technická příprava,
- vytváření hmotných povodňových rezerv,
- příprava účastníků povodňové ochrany.

Povodňová opatření: § 65 VZ - pokračování

OPATŘENÍ PROVÁDĚNÁ PŘI NEBEZPEČÍ POVODNĚ A ZA POVODNĚ

- předpovědní povodňová služba,
- hlásná povodňová služba,
- varování při nebezpečí povodně,
- hlídková služba,
- vyklizení záplavových území,
- řízené ovlivňování odtokových poměrů,
- povodňové zabezpečovací práce,
- povodňové záchranné práce,
- zabezpečení náhradních funkcí a služeb v území zasaženém povodní.

Povodňová opatření: § 65 VZ – konec

- OPATŘENÍ PROVÁDĚNÁ PO POVODNI

- evidenční a dokumentační práce,
- vyhodnocení povodňové situace včetně vzniklých povodňových škod,
- odstranění povodňových škod
- obnova území po povodni.

Povodňová opatření nejsou výstavba, údržba a opravy staveb a ostatních zařízení sloužících k ochraně před povodněmi, jakož i investice vyvolané povodněmi.

Povodňové plány (§ 71 VZ)

- Věcná část
- Organizační část
- Grafická část

Povodňový plán stavby nebo pozemku

Povodňový plán obce

Povodňový plán ORP

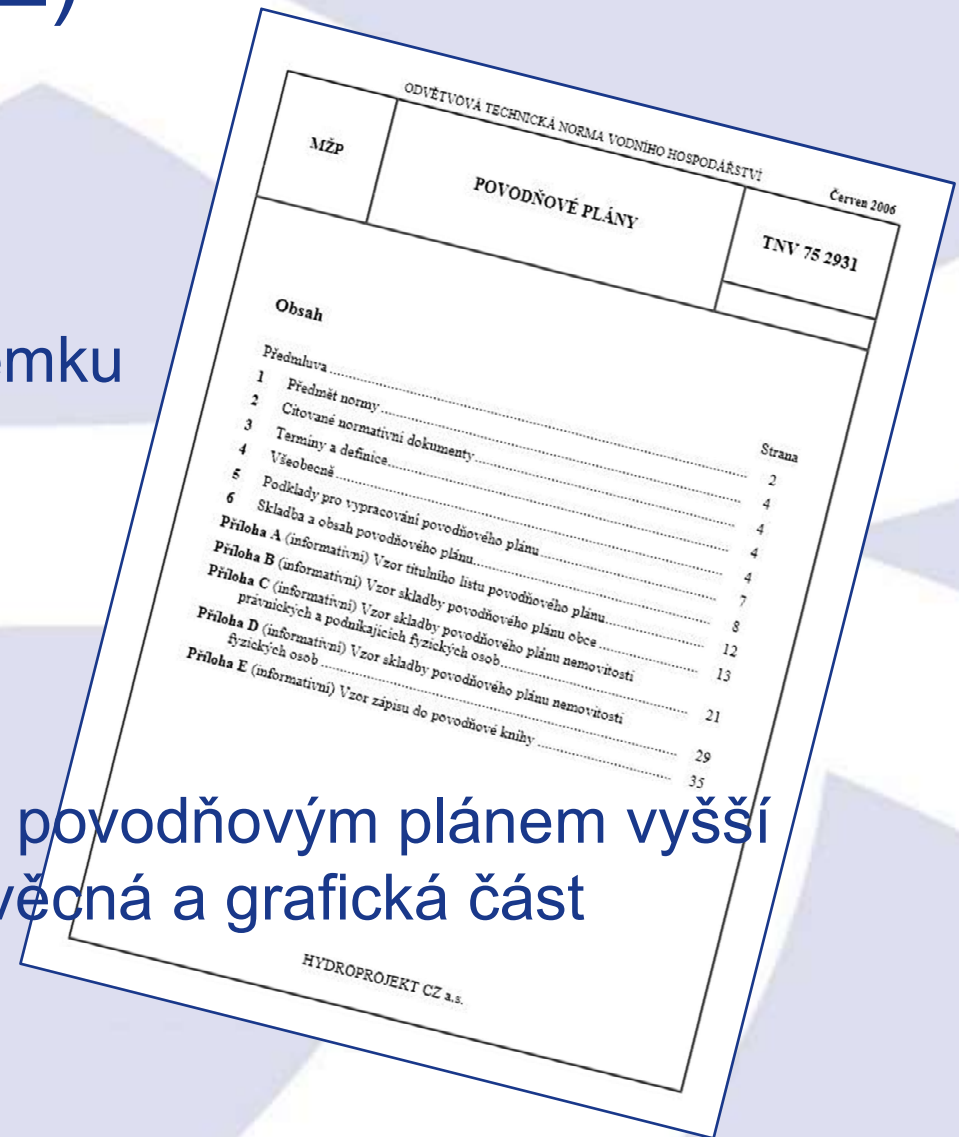
Povodňový plán kraje

Povodňový plán ČR

Potvrzení souladu povodňového plánu s povodňovým plánem vyšší úrovně (§ 71 odst. 7 VZ) – potvrzuje se věcná a grafická část

Zpracování povodňového plánu

- Sami s pomocí např. správce toku, ...
- nechat zpracovat firmou – pozor na nezbytnost aktualizace jak samotného povodňového plánu, tak i SW

Povodňové orgány (§ 77 - § 81 VZ)

Zabezpečují řízení ochrany před povodněmi ve svém územním obvodu

Mimo povodeň ⇒ Za povodně

Úřad obce	⇒	Povodňová komise obce
Úřad ORP	⇒	Povodňová komise ORP
Krajský úřad	⇒	Povodňová komise kraje
MŽP	⇒	Ústřední povodňová komise

Povodňovou komisi obce může zřídit obecní rada, když na území obce existuje možnost povodně. Když povodňová komise obce zřízena není, její funkci zastává obecní rada. Předsedou povodňové komise obce je starosta, další členy jmenuje starosta.

Povodňovou komisi ORP zřizuje starosta obce s rozšířenou působností. Starosta je jejím předsedou a další členy jmenuje. Při souběhu činnosti obou povodňových komisí starosta pověří řízením povodňové komise obce jiného jejího člena.

Povodňové orgány (§ 77 - § 81 VZ) pokračování

Povodňová komise – v době povodně činí opatření a vydává operativní příkazy k zabezpečení ochrany před povodněmi

- podle povodňového plánu nebo nad rámec povodňového plánu ⇒ pak uvědomit neprodleně dotčené osoby
- přijatá opatření a vydané příkazy se zapisují do **povodňové knihy** (musí být přístupné k nahlédnutí osobám vykonávajícím působnost místně příslušných povodňových orgánů, nebo způsobem umožňujícím dálkový přístup)
- **NA VYDANÉ PŘÍKAZY SE NEVZTAHUJE SPRÁVNÍ ŘÁD**
- Řízení povodně – převzetí řízení na základě žádosti povodňového orgánu nižšího stupně nebo z vlastního rozhodnutí (§ 77 VZ)
- Při provádění záchranných a zabezpečovacích prací mohou vstupovat v nezbytném rozsahu na cizí pozemky a do objektů (platí i pro osoby, které to dostaly příkazem od povodňové komise)
- Orgány státní správy a jiné orgány mají povinnost pomáhat povodňové komisi na její výzvu při zajišťování řízení ochrany před povodněmi

Úřad obce = povodňový orgán obce mimo povodeň

- potvrzuje soulad věcné a grafické části povodňových plánů vlastníků (uživatelů) pozemků a staveb, pokud se nacházejí v záplavovém území nebo zhoršují průběh povodně s povodňovým plánem obce
- zpracovává povodňový plán obce a předkládá jej k odbornému stanovisku správci povodí, u drobných vodních toků i jejich správci,
- provádí povodňové prohlídky,
- organizuje hláskou povodňovou službu a hlídkovou službu,
- prověřuje připravenost účastníků ochrany podle povodňových plánů,
- informuje o nebezpečí povodně povodňové orgány sousedních obcí a povodňový orgán obce s rozšířenou působností,
- provádí prohlídky po povodni, zjišťuje rozsah a výši povodňových škod, zjišťuje účelnost provedených opatření
- podává zprávu o povodni povodňovému orgánu obce s rozšířenou působností.

Povodňová komise obce za povodně:

- zajišťuje pracovní síly a věcné prostředky na provádění záchranných prací a zabezpečení náhradních funkcí v území,
- zabezpečuje hláskou povodňovou službu a hlídkovou službu, zabezpečuje varování právnických a fyzických osob v územním obvodu obce s využitím jednotného systému varování,
- informuje o nebezpečí a průběhu povodně povodňové orgány sousedních obcí a povodňový orgán obce s rozšířenou působností,
- vyhlašuje a odvolává stupně povodňové aktivity v rámci územní působnosti,
- organizuje, řídí, koordinuje a ukládá opatření na ochranu před povodněmi podle povodňových plánů a v případě potřeby vyžaduje od orgánů, právnických a fyzických osob osobní a věcnou pomoc,
- zabezpečuje evakuaci a návrat, dočasné ubytování a stravování evakuovaných občanů, zajišťuje další záchranné práce,
- zajišťuje v době povodně nutnou hygienickou a zdravotnickou péči, organizuje náhradní zásobování, dopravu a další povodní narušené funkce v území,
- vede záznamy v povodňové knize.

Povodňový orgán ORP mimo povodeň (podřízený povodňovému orgánu kraje):

- potvrzuje soulad věcné a grafické části předložených povodňových plánů obcí s povodňovým plánem ORP,
- zpracovává povodňový plán ORP a předkládá ho správci povodí k odbornému stanovisku a k potvrzení souladu KÚ,
- organizuje provádění povodňových prohlídek,
- prověřuje připravenost účastníků ochrany podle povodňových plánů,
- organizuje odborná školení a výcvik pracovníků povodňových orgánů obcí a účastníků ochrany před povodněmi,
- ukládá podle potřeby vlastníkům vodních děl úpravy manipulačních řádů z hlediska povodňové ochrany,
- organizuje a řídí hláskou povodňovou službu na území ORP, informuje o nebezpečí povodně povodňové orgány sousedních ORP, příslušné správce povodí a ČHMÚ a HZS ČR,
- soustřeďuje zprávy o rozsahu a výši povodňových škod, posuzuje účelnost provedených opatření a zpracovává souhrnnou hodnotící zprávu o povodni.

Povodňová komise ORP za povodně:

- organizuje a řídí hláskou povodňovou službu na území ORP, informuje o nebezpečí a průběhu povodně povodňové orgány sousedních ORP, příslušné správce povodí a ČHMÚ a HZS ČR,
- organizuje, řídí, koordinuje a ukládá opatření na ochranu před povodněmi podle povodňových plánů, řídí a koordinuje opatření prováděná povodňovými orgány obcí a v případě potřeby vyžaduje od orgánů, právnických a fyzických osob osobní a věcnou pomoc,
- vyhlašuje a odvolává stupně povodňové aktivity v rámci ORP,
- využívá pro řízení záchranných prací, pro jejich koordinaci se složkami IZS a pro spojení s místy záchranných prací operační středisko HZS ČR,
- v nutných případech, pokud není svolána povodňová komise kraje, nařizuje po dohodě se správou povodí mimořádné manipulace na vodních dílech nad rámec schválených manipulačních řádů s možným dosahem v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností,
- spolupracuje v době povodně s povodňovými orgány obcí při zajišťování hygienické a zdravotnické péče, organizuje náhradní zásobování, dopravu a další povodní narušené funkce v území,
- vede záznamy v povodňové knize.

Povodňový orgán kraje mimo povodeň (podřízený ústřednímu povodňovému orgánu):

- potvrzuje soulad věcné a grafické části předložených povodňových plánů ORP s povodňovým plánem kraje,
- zpracovává povodňový plán kraje a předkládají jej ústřednímu povodňovému orgánu k potvrzení souladu,
- prověřuje připravenost účastníků ochrany podle povodňových plánů,
- ukládá podle potřeby vlastníkům vodních děl úpravy manipulačních řádů z hlediska povodňové ochrany,
- organizuje odborná školení a výcvik členů povodňových orgánů ORP a účastníků ochrany před povodněmi,
- informuje o nebezpečí povodně povodňové orgány ORP, ČHMÚ a MŽP,
- zpracovává souhrnnou hodnotící zprávu o povodni včetně analýzy rozsahu a výše povodňových škod a účelnosti provedených opatření.

Krajská povodňová komise za povodně:

- organizuje odborná školení a výcvik členů povodňových orgánů ORP a účastníků ochrany před povodněmi,
- účastní se hlášené povodňové služby na území kraje, informuje o nebezpečí a průběhu povodně povodňové orgány ORP, ČHMÚ a MŽP,
- organizuje, řídí a koordinuje opatření na ochranu před povodněmi podle povodňových plánů, řídí a koordinuje opatření prováděná povodňovými orgány obcí s rozšířenou působností,
- vyhlašuje a odvolává stupně povodňové aktivity v rámci kraje,
- řídí ve svém správním obvodu ovlivňování odtokových poměrů manipulacemi na vodních dílech v rámci manipulačních řádů; nařizuje mimořádné manipulace na těchto vodních dílech nad rámec schváleného manipulačního řádu po projednání s dotčenými povodňovými orgány obcí s rozšířenou působností ve svém správním obvodu, s příslušnými správci povodí a s povodňovými orgány krajů, jejichž správní obvody mohou být touto mimořádnou manipulací ovlivněny,

Krajská povodňová komise za povodně:

- posuzuje vliv zabezpečovacích prací na vodních tocích a vodních dílech na odtokový režim po projednání se správci vodních toků a vodních děl, které jimi mohou být dotčeny, a koordinuje jejich provádění,
- vede záznamy v povodňové knize,
- zpracovává souhrnnou hodnotící zprávu o povodni včetně analýzy rozsahu a výše povodňových škod a účelnosti provedených opatření,
- využívá pro řízení záchranných prací, pro jejich koordinaci se složkami integrovaného záchranného systému a pro spojení s místy záchranných prací příslušné operační a informační středisko HZS ČR.

Ústřední povodňový orgán za sucha

MŽP mimo povodeň

řídí ochranu před povodněmi a výkon dozoru nad ní s výjimkou řízení povodňových záchranných prací, které přísluší Ministerstvu vnitra, metodicky řídí přípravu opatření na ochranu před povodněmi, zejména zpracování, předkládání a schvalování povodňových plánů, organizaci předpovědní a hlásné povodňové služby, zpracovává po projednání s dotčenými orgány veřejné správy povodňový plán ČR a předkládá jej ke schválení Ústřední povodňové komisi, potvrzuje soulad povodňových plánů krajů s povodňovým plánem ČR, účastní se hlásné povodňové služby, připravuje odborné podklady pro případné převzetí řízení ochrany před povodněmi Ústřední povodňovou komisí, poskytuje informace sdělovacím prostředkům, zajišťuje průzkumné a dokumentační práce většího rozsahu (letecká pozorování, snímkování a podobně), účastní se odborné přípravy pracovníků povodňových orgánů.

Ústřední povodňová komise za povodně

- Zřizuje jí vláda
- Předsedou je ministr ŽP a místopředsedou ministr vnitra

Ústřední povodňová komise řídí, kontroluje, koordinuje a v případě potřeby ukládá v celém rozsahu řízení ochrany před povodněmi v době povodně ohrožující rozsáhlá území, pokud povodňové komise krajů vlastními silami a prostředky nestačí činit potřebná opatření.

informuje o průběhu a důsledcích povodní vládu,

nařizuje po projednání s příslušnými povodňovými orgány krajů a příslušnými správci povodí mimořádné manipulace na vodních dílech nad rámec schváleného manipulačního řádu s možným dosahem přesahujícím rámec oblastí povodí podle § 25 odst. 2,

koordinuje a kontroluje činnost povodňových komisí krajů,
vede záznamy v povodňové knize.

Ostatní účastníci ochrany před povodněmi

(§ 82 - § 85 VZ)

- Správci povodí
- Správci vodních toků
- Vlastníci vodních děl, která mohou ovlivnit průběh povodně
- Vlastníci pozemků a staveb, které se nacházejí v záplavovém území nebo zhoršují průběh povodně

Třeboň 2002

Pod VD Orlík 2002

Povodně v praxi

- Nebezpečí povodně – sledovat předpovědi, výstražné informace
- Začátek povodně – vyhlášení 2. nebo 3. SPA zápis v povodňové knize (pro dokladování povodně při žádostech o finanční prostředky na odstraňování následků povodní)
- Konec povodně odvolání 3. SPA nebo 2. SPA (byl-li po odvolání 3. SPA ještě vyhlášen)
- Dokumentace povodně
- Vyhodnocení povodně

Bohunický rybník - hráz 2009

Bohunický rybník 2009

Kde najdete

Záplavová území a aktivní zóny

- <https://www.kraj-jihocesky.cz/cs/krajsky-urad/odbor-zivotniho-prostredi-zemedelstvi-lesnictvi#zaplavova-uzemi>
- Stanovená záplavová území + mapa ZÚ a AZZÚ
- Aktuálně probíhající řízení o stanovení ...
Nebo
- <https://voda.gov.cz/portal/> datová sada Záplavová území

Aktuální situace v hlásných profilech

- <https://voda.gov.cz/portal/> (⇒ Aktuální informace toky, nádrže), nebo
- <http://hydro.chmi.cz/hpps/>
- <http://www.pvl.cz/hydrologicke-informace> (Povodí Vltavy)
- <http://www.pmo.cz/cz/situace/> (Povodí Moravy)

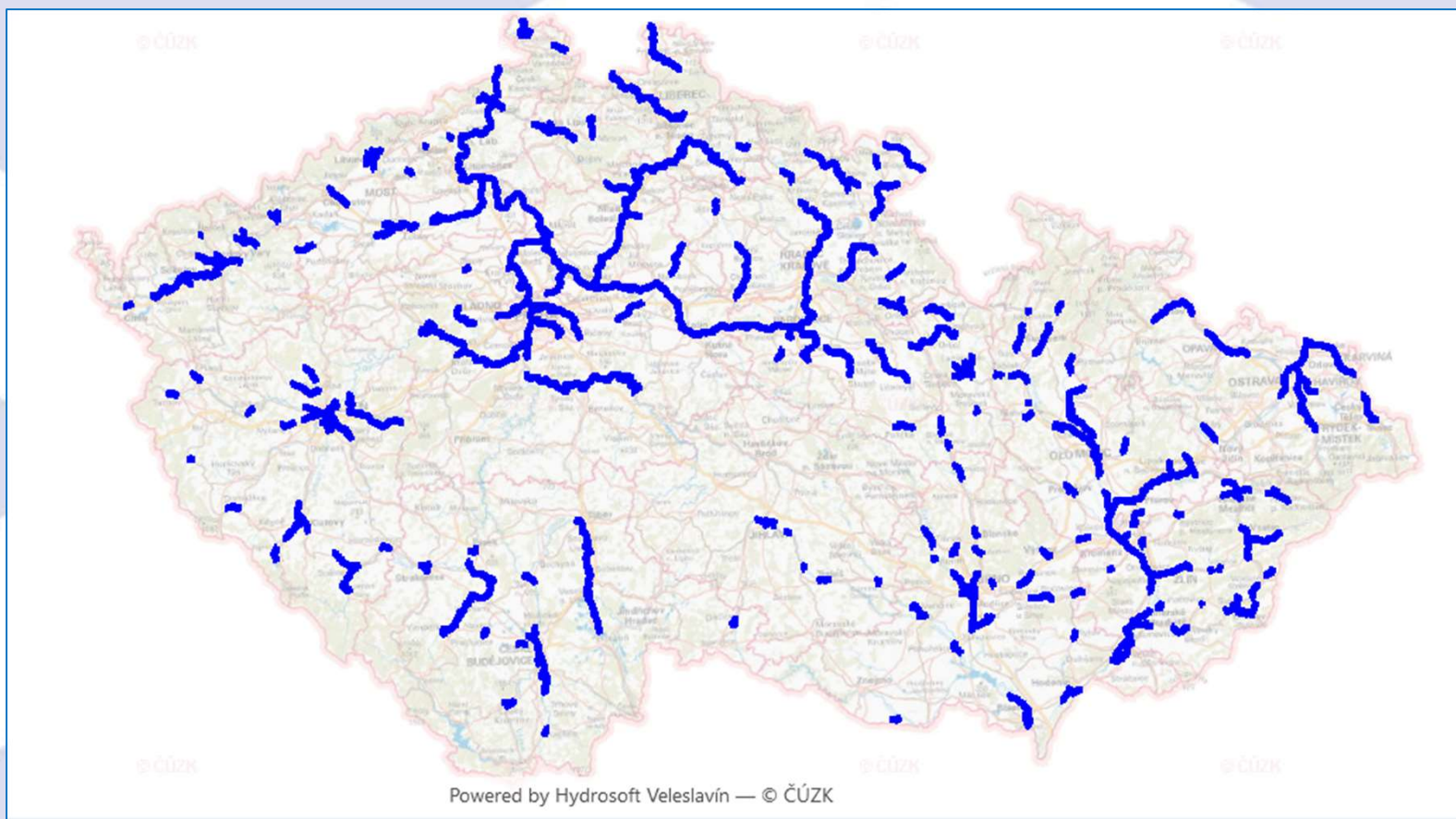
Evidenční listy hlásných profilů

- <http://hydro.chmi.cz/hpps/>

Zdroje informací pro zpracování povodňových plánů staveb nebo pozemků

- **TNV 75 2931 Povodňové plány (06/2006)**
- **ČHMÚ – Hlásná předpovědní a povodňová služba**
Stará verze HPPS - Průvodce informacemi HPPS pro veřejnost ⇒
Osobní povodňový plán ke stažení
http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/poboc/CB/pruvodce/pruvodce_verejnost.html
- **Envipartner s.r.o.**
Vzor „povodňového plánu nemovitosti“ ke stažení
<http://www.edpp.cz/public/files/vzorovy-povodnovy-plan-nemovitosti-3.pdf>

Centrální datový sklad

Mapy povodňového nebezpečí, ohrožení a povodňových rizik

<https://cds.mzp.cz/>

K § 64a vodního zákona – zvládání povodňových rizik

Děkuji za pozornost

Hana Zahradníková

e-mail: zahradnikovah@kraj-jihocesky.cz

tel.: 386 720 728